

Informație succintă referitor la Subiectul nr. 4 din ordinea de zi:

Cu privire la funcționarea sistemului de gestiune colectivă a drepturilor de autor și conexe în Republica Moldova

(raportor: Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală)

Odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, **AGEPI, prin Decizia nr. 3/1566 din 20.09.2013, a avizat cinci organizații de gestiune colectivă** cu dreptul de a colecta remunerația de autor: ANPCI, ASDAC, ORDA, ANCO, ReproMold.

Însă, urmare a emiterii Deciziei AGEPI nr. 3/1566, pe piață s-a creat o situație incertă, unii utilizatori achitând remunerația **unei singure organizații**, alții dorind să achite, **dar nu cunoșteau care este cuantumul remunerației datorate fiecărei organizații**, iar altă parte **nu achita deloc**, fapt ce a dus la utilizarea drepturilor respective fără a fi colectate remunerațiile de autor din lipsa unui contract.

Regretabil este și faptul că, în anii precedenți, **controlul general anual** al activității organizațiilor de gestiune colectivă **se efectua selectiv**, la unele organizații acesta **nefiind efectuat din anul 2011** (ANCO), **la altele din anul 2014** (ORDA, ReproMold, AsDAC), iar AGEPI, urmare a întocmirii Actelor de control a activității organizațiilor de gestiune colectivă, formula doar niște recomandări care efectiv erau neexecutate de către organizații, creându-se **precedentul lipsei de răspundere a persoanelor culpabile** în acest sens.

Astfel, odată cu elaborarea, în anul 2016, a **noilor reguli de efectuare a controalelor bazate pe principii de nediscriminare și corectitudine**, în lunile septembrie – decembrie 2016 au fost efectuate **5 controale generale anuale** a activității organizațiilor de gestiune colectivă care au scos în evidență multiple încălcări în administrarea acestora.

Anume în 2016 în rezultatul depistării în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă a încălcărilor/iregularităților (neachitarea remunerației de autor colectate, nerespectarea dispozițiilor instanțelor de judecată și a Deciziilor AGEPI, neprezentarea AGEPI documentelor necesare efectuării controlului, lipsa de capacitate etc.), **în premieră au fost abrogate Deciziile de avizare** (Decizia nr. 11/107 din 25.01.2016 - abrogarea ANPCI, Decizia nr. 14/3240 din 22.11.2016 – abrogarea AsDAC, Decizia nr. 15/3561 din 30.12.2016 - abrogarea ReproMold). Astfel, **doar organizațiile de gestiune colectivă care îndeplinesc condițiile de avizare prevăzute de lege și exercită atribuțiile cu respectarea principiilor de transparentă, responsabilitate și bună guvernare dispun de avizul AGEPI** necesar întru colectarea, repartizarea și plata remunerațiilor de autor.

Ca urmare a efortului AGEPI de consolidare a relațiilor între organizațiile de gestiune colectivă și utilizatori și creșterea responsabilității acestora în procesul de colectare, repartizare și plată a remunerațiilor de autor, precum și urmare a controalelor generale anuale efectuate în anul 2016, a fost creat **colectorul unic neinstituționalizat** (asocierea organizațiilor de gestiune colectivă legal avizate de către AGEPI în vederea eliberării contractelor de licență neexclusivă pentru utilizatori). În prezent, doar două organizații de gestiune colectivă dispun de avizul AGEPI pentru exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege în vederea colectării, repartizării și achitării remunerației de autor – ORDA și ANCO – care eliberează în comun **o singură licență** utilizatorului aplicând în acest sens **un singur tarif**.

Datorită acestui fapt a crescut și quantumul remunerației colectate de la utilizatori, astfel, dacă în anul 2015 de la cei peste 1000 utilizatori care au încheiate contracte de licență cu organizațiile de gestiune colectivă au fost colectate remunerații în sumă totală de aproximativ 6 mln de lei, în anul 2016 și începutul anului 2017 au fost semnate contracte de licență cu cei mai mari utilizatori, sumele cărora au crescut peste 1 200 000 lei per contract. Dacă până în prezent unii utilizatori nici nu aveau încheiate contracte de licență cu OGC-urile, datorită implicării active a AGEPI-ului în ceea ce privește conștientizarea de către fiecare agent economic a faptului că trebuie să plătească remunerația de autor pentru fiecare caz de utilizare a operelor în activitatea lor, au fost semnate contracte de licență cu sume de la 300 000 lei per contract, inclusiv și pentru perioadele anterioare (anii 2013, 2014, 2015).

Nu în ultimul rând a crescut și quantumul remunerației achitate titularilor de drepturi. Dacă până acum aceștia nu primeau la timp și regulat remunerația ce li se cuvine pentru valorificarea de către utilizatori a operelor lor, din 2016 autorii/titularii drepturilor conexe au primit sume ce depășesc cu 3 ori quantumul remunerațiilor primite în anii precedenți.

Mai mult decât atât, AGEPI, la data de **02.12.2016** a lansat consultările publice pe marginea proiectului *Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe*. Proiectul în cauză este elaborat întru necesitatea transpunerii unor prevederi din *Directiva 2014/26/CE din 26.02.2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă*.

Prin proiectul de lege în cauză s-a preconizat, în special, **revizuirea sistemului de gestiune colectivă**, obiectivul principal al căruia constă în colectarea și repartizarea remunerației titularilor de drepturi, prin intermedierea relațiilor dintre aceștia și utilizatori. Au fost introduse **noțiunile generale și regulile de exercitare ale gestiunii colective, condițiile și procedura de avizare a organizațiilor** care vor gestiona drepturile patrimoniale ale titularilor de drepturi, drepturile membrilor organizației de gestiune colectivă sau titularilor de drepturi care nu sunt membri niciunei organizații de gestiune colectivă, prevederi referitoare la organele de conducere și statutul organizației de gestiune colectivă, precum și **sanțiunile aplicabile unei organizații în cazul depistării unor iregularități în activitatea acesteia** în urma controlului efectuat de către AGEPI.